

A Tisztelt Alkotmánybíróság részére
(a Győri Járásbíróság útján)

Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Alulírott [REDACTED] (KASZ: [REDACTED]), mint [REDACTED] (székhely: [REDACTED]) ügyvédje és indítványozó, valamint a Győri Járásbíróság előtt B.383/2022. számon folyamatban lévő büntetőeljárásban a terhelt meghatalmazott, de a Győri Törvényszék véglegessé vált végzésével kizárt védője az Abtv. 30. § (1) bekezdésében előírt törvényes határidőben

kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot,

hogy állapítsa meg a Győri Törvényszék Bpkf. 383/2023/3. számú, illetve a Győri Járásbíróság B.383/2022/95. számú végzésének alaptörvényellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg azokat.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 61. § (1) bekezdés b) pontja alapján hívja fel a Győri Törvényszéket a jogerős döntés végrehajtásának felfüggesztésére.

Kérelmem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének XXVIII. cikk (1) bekezdése (tisztességes bírósági eljáráshoz való jog).

Kérelmem eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény 27. § (1) bekezdése, amely alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját, és megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdése értelmében az adataim zártan kezelését kérem. Továbbá arra kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot – a büntetőügy szenzitivitására tekintettel –, hogy az alkotmányjogi panasz szövegében a terheltre és a sértettekre vonatkozó adatokat is anonimizálni szíveskedjen.

Indokolás

I. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 0 2 2 9 9 - 0 / 2023		
Érkezett: 2023 OKT 31.		
Érkezés módja		
☒ POSTÁN	☐ @	EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet:	Kezelőiroda: 4

- Győri Járási Ügyészség indítványa
- észrevételem az indítványokra
- Győri Járásbíróság B.383/2022/95. végzése
- indokolt fellebbezésem
- Győr-Moson-Sopron Vármegyei Főügyészség Bfel.505/2022/14. számú átirata

A Győri Járásbíróságon különösen nagy kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntette és más bűncselekmények miatt folyik büntetőeljárás [REDACTED] ellen.

[REDACTED] sértett 2019. május 6. napján tett feljelentést a Győri Rendőrkapitányságon az [REDACTED] ([REDACTED]) ellen, majd ennek folytán 2019. május 7. napján a Győri Rendőrkapitányságon 08010/1672/2019. bü számon nyomozás indult. A sértett 2019. július 22. napján meghatalmazta a [REDACTED] Ügyvédi Iroda képviselőjében eljáró [REDACTED] ügyvédet, hogy a Győri Rendőrkapitányságon 08010/1672/2019. bü számon folyamatban lévő büntetőügyben őt teljes, törvényes jogkörrel képviselje. A jogi képviselő helyettesítésére – a meghatalmazás szerint [REDACTED] ügyvédjelölt volt jogosult.

[REDACTED] 2020. május 29. napján adott meghatalmazást részemre. A Győri Rendőrkapitányságon 08010/1672/2019. bü számon indult nyomozás ezt megelőzően, 2020. április 16. napján került egyesítésre a Győr-Moson-Sopron Megyei Rendőr-Főkapitányságon 08000/136/2020. bü számon indult büntetőeljáráshoz. Ezen ügyben a Győri Járási Ügyészség vádirata alapján folyik a bírósági eljárás. A Győri Járásbíróság legutóbb 2023. július 4., 5. és 6. napján tartott tárgyalást az ügyben. Ennek során 2023. július 6. napján [REDACTED] és [REDACTED] sértettek indítványozták a büntetőeljárásból történő kizárásomat.

Indokolásuk lényege szerint, sértettként meghatalmazták képviselőjükkel a [REDACTED] Ügyvédi Irodát, majd többször folytattak megbeszéléseket az ügyvédi irodában [REDACTED] ügyvéddel és [REDACTED]. Állításuk szerint a megbeszélések során én, mint ügyvédjelölt az irodában jelen voltam, „iratokat rendezgettem”. A megbeszéléseket hallottam, az ügygel kapcsolatosan átadott irataikhoz, adataikhoz hozzáférhettem, amelyeket így fel is tudok használni [REDACTED] védelmében. A sértettek [REDACTED] és [REDACTED] vonatkozásban az ügyvédi titoktartás alóli felmentést kérésemre nem adták meg.

A Győri Járási Ügyészség B.2193/2019/284. számon írt átiratában indítványt terjesztett elő a kizárásom iránt. Az indítvány - Be.43.§ (1) bekezdés f./ pontjára alapított - indokolásának lényege szerint: „[A] kizárást megalapozó részvétel nem jelent egyet konkrét eljárási cselekményen való közreműködéssel, hanem azt már önmagában a meghatalmazás aláírása, azaz az eljárási, képviselői jogosultság megszerzése is megalapozza.”

Álláspontjuk szerint kétségtől fennáll annak az eshetősége, hogy védőként olyan információkat használok fel, amelyek a korábbi munkakörömben, közvetlenül a sértettől származnak. Ez pedig az ügyészi álláspont szerint a tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjog érvényesülését és a sértetti nyilatkozatoktól függetlenül olyan érdekkellentétet igazolnak, amelyek a jogalkotói akarattal ellentétesek.

Az ügyészi indítványra a törvényes határidőn belül észrevételt tettem, melyben többek között kifejtettem, hogy a [REDACTED] Ügyvédi Irodában 2019. január 1. és 2019. december 31. napja között voltam bejelentve, mint ügyvédjelölt. **2019. július 11. napján azonban a**

munkáltatóm a szakvizsgára való készülésem miatt felmondott nekem, és a munkaszerződéselem hátralévő részére a munkavégzés alól a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 70. §-a alapján felmentett. Az állításomat igazoló nyilatkozatokat csatoltam. Nyilatkoztam továbbá arról, hogy a principálisom által felvett meghatalmazásról tudomásom sem volt, azt (helyettes) meghatalmazottként nem fogadtam el. Jelen nem voltam, az ügyben nem jártam el, iratokat, információkat ennek kapcsán nem ismertem meg.

A Győri Járásbíróság az ügyészi indítványnak helyt adva a B.383/2022/95. végzésében a következő megállapításokat tette:

„A bíróság álláspontja szerint a józan észnek és a közjónak megfelelő erkölcs alapján még a lehetősége sem merülhet fel annak, hogy a védő a terhelt védelme érdekében olyan információkat használhasson fel, amelyekhez az ügyben általa képviselt sértettől származnak. (...) A [REDAKT] Ügyvédi Iroda a meghatalmazás alapján képviseleti tevékenységet látott el, [REDAKT] ügyvéd a rendelkezésre álló nyomozati iratok szerint ebben nem vett részt. (...) Önmagában a meghatalmazás ténye mindaddig, amíg azt senki nem sérelmezi, nem ütközik a büntetőeljárásjogi tilalmakba. (...) A meghatalmazás ténye és ennek a kizárás szempontjából történő értékelése ezért akkor merülhet fel, ha valaki erre hivatkozik. (...) Ebből adódóan, ha hivatkozás történik a sértetti képviselet miatti érdekellentétre, a képviselői pozíció feltétlen kizárási okot képez, és a konkrét érdekellentét vizsgálatára nem is kerülhet sor.”

A végzés ellen fellebbezést jelentett be védőtársam és én is. Beadványomban akként érveltem, hogy a hivatkozott meghatalmazás nem telepített képviseleti jogosultságot, továbbá kifejtettem azt is, hogy a töretlen és egységes felsőbb bírósági gyakorlat szerint a képviseleti jog megszerzése önmagában nem eredményezhet kizárást tényleges eljárási cselekményen való részvétel nélkül, mert nem meríti ki a Be. 43. § (1) bekezdésében foglalt esetköröket (BH.2016.10.267., ÍH. 2015.10., BH. 2011.4.95, BH.2019.7.194., Bfv.II.579/2021/17.).

A Győr-Moson-Sopron Vármegyei Főügyészség a védelmi fellebbezéseket alaptalannak találta. Rögzítette, hogy „[A] meghatalmazás időpontjában [REDAKT] ügyvédjelöltként ált alkalmazásban ezen ügyvédi irodában. A meghatalmazáson helyettesítésre jogosultként fel volt tüntetve [REDAKT] ügyvédjelölt is. Az ügyvédjelölt munkáltatója az ügyvéd. [REDAKT] Ügyvédi Iroda a meghatalmazás alapján képviseleti tevékenységet látott el, [REDAKT] ügyvéd a rendelkezésre álló nyomozati iratok szerint ebben nem vett részt.” Mindezek ellenére a kizárásomról döntő végzés helybenhagyását kérte a Győri Törvényszéktől.

A Győri Törvényszék Bpkf. 383/2023/3. számon meghozott és véglegessé vált végzésével kizárt az eljárásból. Indokolása szerint „[A] járásbíróság részletes és helytálló indokát adta döntésének, a megfelelő jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztva azt. Megállapítható, hogy [REDAKT] sértett a képviseletre a [REDAKT] Ügyvédi Irodának adott megbízást, amely megbízás időpontjában [REDAKT] ügyvédjelöltként alkalmazottja volt ezen irodának, amit a meghatalmazás megfogalmazása, azon [REDAKT] ügyvédjelölt helyettesként való feltüntetése egyértelműen igazol.

Az ügyvédjelölt munkáltatója az ügyvéd, az iroda pedig a meghatalmazás alapján tett eleget a [REDAKT] képviseletére irányuló képviseleti tevékenység ellátásának. Utóbbiban – a rendelkezésre álló adatok szerint – [REDAKT] konkrétan ugyan nem vett részt, azonban a munkáltatója által végzett képviseleti tevékenység okán esetében irányadó a Be. 59.§ (1) bekezdés f) pontja szerinti azon megállapítás, hogy a sértett meghatalmazott képviselője

segítőként vesz részt a büntetőeljárásban, ahogy a Be. 43.§ (1) bekezdés a) pontjában foglalt azon megállapítás is, miszerint nem lehet védő a sértett segítőtje.”

A Győri Törvényszék végzése a fellebbezésemben írt, kilenc – különböző érvet felsorakoztató - pontból álló indokolásból egyetlen egy kapcsán sem fejtette ki azt, hogy miért veti el, ahogyan arra sem tér ki semmilyen formában, hogy a Kúria és a Győri Ítéltábla megállapításait miért mellőzi, azokat jelen esetben miért nem látja megalapozottnak vagy irányadónak.

b.) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Tisztelettel előadom, hogy a rendes jogorvoslat lehetőségét kimerítettem, rendkívüli jogorvoslat lehetősége az eljárásban nem áll fenn.

Felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban. [REDACTED] mint vezető védő a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati eljárást indítványozott 2023. október 10. napján, azonban legjobb tudomásom szerint a Legfőbb Ügyészség a jelen panasz benyújtásáig ilyen eljárást nem kezdeményezett a Kúria előtt.

c.) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói döntés, azaz a Győri Törvényszék hivatkozott végzésének kézbesítési időpontja 2023. szeptember 5. napja, kézbesítésének módja ügyvédi cégkapumról történő letöltés.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint 60 napos határidő, így az Abtv. 30. § (3) – (4) bekezdéseiben rögzített objektív határidő betartásra került.

d.) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A jelen alkotmányjogi panaszban érintett bírói döntések velem, mint a panasz benyújtójával szemben tartalmaznak jogkorlátozó döntéseket. A sérelmezett határozatok kizártak mint védőt a büntetőeljárásból.

II. Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Kérelmemben figyelemmel vagyok arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem irányulhat a bírói döntés jogszerűségének vagy megalapozottságának felülvizsgálatára, az Alkotmánybíróság nem egy további jogorvoslati fórum a rendes bírósági rendszerben. Kérelmem ezért nem arra irányul, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság mérlegelje újra a bizonyítékokat. Jelen beadvánnyal azt kívánom alátámasztani, hogy az eljárásjogi természetű alapjogaimnak az érvényesülését az eljáró bíróságok teljességgel figyelmen kívül hagyták, ami sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.

Jelen beadványomat elsődlegesen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogra és az annak értelmezésével kapcsolatban hozott, 7/2013. (III. 1.) AB határozatra alapítom. Álláspontom szerint mind a Győri Járásbíróság, mind a Győri Törvényszék jelen beadvánnyal támadott végzése sérti az indokolt bírói döntéshez való jogot.

Az indokolási kötelezettség kapcsán az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése is tartalmaz megállapítást, miszerint „[M]indenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint: „[M]indenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”.

Azzal, hogy a későbbiekben kifejtettek szerint az általam felhozott érvekre az eljáró bíróságok nem reagáltak, a jogorvoslat nem volt hatékony, a jogorvoslati eljárásban írt indokolás pedig nem volt releváns.

a.) Az Alkotmánybíróság által tett megállapítások

A Tisztelt Alkotmánybíróság a 7/2013. számú határozatában részletesen kifejti azt, hogy az indokolási kötelezettségnek mi a tartalma és hogy annak elmaradása hogyan sérti az eljárásban részt vevők tisztességes eljáráshoz fűződő jogait. Többek között azt is megerősítette, hogy a fair trial követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ebből következően az egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes.

A tisztességes eljáráshoz való jog több garanciális szabályból áll. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványai különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága, a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és a pártatlanság kívánalma, továbbá az ésszerű határidőn belüli elbírálás követelménye. A szabály de facto nem állapítja meg, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége.¹

A tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos érvényesülése tehát magában foglalja az eljárás azon követelményét, hogy az megindítható legyen egy arra hatáskörrel rendelkező bírói fórum előtt. Ahogy azt a Tisztelt Alkotmánybíróság már az Alkotmány 57. §-ával összefüggésben is kifejtette – amely esetjogot az alaptörvényi megfogalmazás azonossága miatt a mai napig irányadónak tart a fórum –, az eljárásnak ahhoz kell vezetnie, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és köteleességeket az ott írt módon valóban "elbírálja": az összes, az Alkotmányban részletezett követelmény – a bíróság törvény által felállított volta, függetlensége és pártatlansága, az, hogy a tárgyalás igazságosan és nyilvánosan folyjék – ezt a célt szolgálja, csak e követelmények teljesítésével lehet alkotmányosan véglegesnek számító, érdemi, a jogot megállapító döntést hozni.

¹ 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]

A Tisztelt Alkotmánybíróság a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában összefoglalóan kimondta, hogy „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {lásd 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}” (Indokolás [26]).

Az Alkotmánybíróság több ízben kifejtette azt is, hogy a tisztességes eljárásnak „(...) általánosan és nem vitatottan elismert eleme a fegyverek egyenlősége, amely a büntetőeljárásban azt biztosítja, hogy a vádnak és védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen.”² Ezt „az eljárás egészének és körülményeinek a figyelembevételével lehet csupán megítélni”, ugyanis egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, vagy nem tisztességes.³

b.) Az EJEB gyakorlata

Magyarország részes állama az Emberi Jogi Egyezménynek, és a Tisztelt Alkotmánybíróság is számos döntésében akként foglalt állást, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatában kialakult jogelveket követendőnek tekinti, ezért kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Bíróság által kimunkált jogelveket a jelen ügyben is szíveskedjen alkalmazni (az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikke, tisztességes eljáráshoz való jog).

Az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésében foglalt garanciák magukban foglalják a bíróságok azon kötelezettségét, hogy döntéseiket megfelelően megindokolják.⁴ Egy megindokolt döntés megmutatja a feleknek, hogy ügyüket valóban megtárgyalták. Ugyan a hazai bíróságoknak van bizonyos mérlegelési szabadságuk az érvek kiválasztása és a bizonyítékok befogadása tekintetében, de döntéseik indokolásával kötelesek igazolni lépéseiket.⁵

Az indokolásnak olyannak kell lennie, amely képessé teszi a feleket arra, hogy hatékonyan éljenek az esetlegesen rendelkezésükre álló fellebbezési lehetőséggel.⁶

Amikor egy fél beadványa döntő jelentőségű az eljárás kimenetele szempontjából, egyéni és kifejezett választ igényel.⁷

² 6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH1998, 91,95,96.

³ 2/2017. (II. 10.) AB határozat, Indokolás [49]

⁴ H. kontra Belgium, § 53

⁵ Suominen kontra Finnország, § 36

⁶ Hirvisaari kontra Finnország, § 30

⁷ Ruiz Torija kontra Spanyolország, § 30; Hiro Balani kontra Spanyolország, § 28

A bíróságok ezért a peres felek fő érveit (Buzescu kontra Románia, § 67; Donadze kontra Grúzia, § 35), valamint az Egyezmény és Jegyzőkönyvei által biztosított jogokkal és szabadságokkal kapcsolatos előterjesztéseket kötelesek különös szigorúsággal és gondossággal megvizsgálni.⁸

c.) A Kúria indokolási kötelezettséggel kapcsolatos megállapításai

A jelen beadvánnyal támadott határozatok nem csak a Tisztelt Alkotmánybíróság által elvi élel kimondottaknak, továbbá az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatában kimunkált jogelveknek nem felelnek meg, de a Kúria Büntető Kollégiumának Joggyakorlat-elemző csoportjai által kiadott összefoglaló véleményeknek sem.

„Az Alaptörvény követelményeinek érvényesülése a bírósági ítélkezésben”⁹ című összefoglaló vélemény szerint „[A]mi szakmailag azonban mindenképp elvárható, az a bírói reakció a felek részéről érkező alapjogi felvetésekre. Fontos, hogy a bíró ne hagyja figyelmen kívül a felek ilyen típusú nyilatkozatait, azokra reagáljon, és adott esetben az indokolásában is kitérjen, természetesen elkerülve nyilatkozatának prejudikatív jellegét.”¹⁰

A 2016.El.II.JGY.B.2. számon kiadott összefoglaló ugyan a nyomozási bírói tevékenységet vizsgálta, ám álláspontom szerint alábbi megállapításai bármely bírósági határozatra irányadóak:

- i. *„A határozat indokolásában ki kell térni a védői ténybeli és jogi érvelésre és a nyomozási bíró azzal kapcsolatos álláspontjára.”*
- ii. *„Az eljárás kontradiktórius jellegéből következően az indokolásban (...) ki kell térni az ügyészi indítvánnyal szembeni védői ténybeli és jogi érvelésre és a nyomozási bíró azzal kapcsolatos álláspontjára is. Ez áll összhangban a Be. -13-§-ában rögzített alkotmányos tétellel (védelemhez való jog), és így válhat a határozat teljes körűen megalapozottá, jogorvoslattal érdemben támadhatóvá és a másodfokú eljárásban érdemben felülbíráhatóvá.”*
- iii. *„Komoly hiányosságként tapasztaltuk ugyanakkor számos ügyben azt, hogy amikor a bíróság az ügyészi indítvány mellett védői – vagy terhelti – indítványt is elbírált, elmaradt a reagálás az abban kifejtettekre, annak ellenére, hogy a hivatkozott kollégiumi vélemény külön kihangsúlyozta: a határozat indokolásában ki kell térni a védő ténybeli és jogi érvelésére és a bíró azzal kapcsolatos álláspontjára. (...) Ugyancsak több az ügyészi indítványon alapuló határozatban elmaradt a reagálás arra a védői indítványra, amely enyhébb kényszerintézkedés elrendelésére irányult. Ez azért is jelentős hiányosság, mert a kényszerintézkedés kapcsán így sérülhet az arányosság elve.”*
- iv. *„Az első fokon hozott határozatok közel felében az indokolás terjedelme nem érte el az egy oldalt, és az is sematikus volt; a másodfokú határozatokban pedig az indokolás a fellebbezés ismertetésével és a jogszabályok felhívásával együtt is csak pár soros volt, és a másodfokú bíróság határozataiban az írásbeli fellebbezések tartalmára gyakran*

⁸ Wagner és J.M.W.L. kontra Luxemburg, § 96

⁹ 2016.El.II.JGYK.1

¹⁰ Kúria 2016.El.II.JGY.K.1 számú összefoglaló véleménye 13. oldalának 2. bekezdése

egyáltalán nem, vagy csak sematikusán reagált. Részben ezekkel a nem körütekintő indokolásokkal függenek össze az Emberi Jogok Európai Bíróságának a magyar államot marasztaló határozatai.”

d.) A Legfőbb Ügyészség e témában kifejtett álláspontja

Az indokolási kötelezettség megsértésével foglalkozott már a Legfőbb Ügyészség is. A Kúria EH 2019.12.B21. számú határozatának alapját képező Legfőbb Ügyészi indítványban kifejezetten a másodfokú bíróság határozatának szerkesztésével kapcsolatos kifogásokat jelölt meg – a jogintézmény céljával és rendeltetésével összhangban – a Tisztelt Legfőbb Ügyész Úr. Indokai szerint:

„a másodfokú bíróság az ügyészség kiegészített fellebbezését és indítványát illetően döntést nem hozott, arról nem rendelkezett. A Be. 478. § (1) bekezdése értelmében, ha a nyomozási bíróhoz benyújtott indítvány elbírálásának nincs akadálya, a bíróság nem ügyszöntő végzéssel határoz, amelyben az indítványnak helyt ad, részben ad helyt vagy azt elutasítja. E rendelkezésből következően a bíróságot a vádemelést megelőzően benyújtott indítványokkal összefüggésben - hasonlóan a vádhoz [a Be. 6. § (2) bekezdésben írt szabályra figyelemmel] - döntési kényszer terheli, a bíróságnak az indítvány minden eleméről határoznia kell. A másodfokú bíróságnak (miután az iratok felterjesztése megtörtént) a fellebbezéssel összefüggésben ugyancsak döntési kényszere van; a fellebbezésben írtakat el kell bírálania; ez következik a Be. 481. § (2) bekezdésben írtakból is.

(...) mivel a törvényszék a döntési kötelezettségének nem tett eleget, a másodfokú határozat törvénysértő, amelynek további érdemi jogi következményei vannak.”

III. A jelen beadvánnyal támadott határozatok

a.) A Győri Járásbíróság által figyelmen kívül hagyott és végzésének indokolásában nem szerepeltetett hivatkozásaim:

- i. a kérdéses meghatalmazás szövege szerint a sértett jelölt meg helyetteseként, nem pedig volt munkaadóm;
- ii. a jogosultság pusztá telepítése nem elegendő ahhoz, hogy védőként az ügyvédjelölt kizárásra kerüljön, ahogyan ezt a Kúria a 2011.4.95 számú bírósági határozatában deklarálta;
- iii. a szavak hétköznapi értelme is azt támasztja alá, hogy a képviselő tényleges eljárást, részvételt követel meg;
- iv. a tisztességes eljáráshoz fűződő jog a terheltet „védi” a büntetőeljárásban;
- v. a helyettes ügyvéd intézménye nem állandó jellegű helyettesítést, vagy egymás ügyeinek ismeretét jelenti.

b.) Azon ténybeli és jogi érveim, melyekről a Győri Törvényszék végzésének indoklásában egyáltalán nem adott számot:

- i. mindig és kizárólag a terhelt tisztességes eljáráshoz fűződő joga az egyetlen vizsgálandó szempont és kizárólag az ezzel ellentétes magatartások lehetnek kizárást megalapozó körülmények (ÍH. 2015.10), ezért téves a Győri Járásbíróság azon megállapítása, hogy a képviseleti lehetőség megteremtése eljárás nélkül is megalapozza a képviselet tényét;
- ii. ha az eljáró bíróság kizárási okot észlel, akkor hivatalból haladéktalanul köteles eljárni, sértetti indítvány nélkül is az észlelés időpontjában;
- iii. nem keletkeztethet képviselői státust a meghatalmazás az abban helyettesként megjelölt, de azt el nem fogadó, helyettesként el nem járó, munkavégzés alól felmentett személy részére;
- iv. az Mt. 70. §-a alapján felmentett munkavállalóként minden jogosultságom és kötelezettségem szünetelt, ezért helyettesítési és eljárási jogosultságot nem szerezhettem;
- v. a Győr-Moson-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Rendőrfőkapitány-helyettese 08000/3422-2/2020. ált. számon 2020. április 16. napján vonta hatáskörébe és egyesítette a 08000/136/2020. ügyszámú üggyhöz azt az ügyet, amelyben principálisom meghatalmazást kapott, ekkor én már saját ügyvédi irodám tagja voltam;
- vi. miért hagyja figyelmen kívül, hogy:
 - a. a 2016.10.267. számú bírósági határozat alapjául szolgáló ügyben a védő az eljárás ideje alatt polgári ügyekben végig képviselte a sértetteket.
 - b. a Győri Ítéltábla ÍH. 2015.10. számú döntése alapjául ugyanilyen tényállás szolgált, ebben a büntetőeljárás ideje alatt a sértett jogi személy polgári jogi képviselőtét látta el a kizárt védő.
 - c. a Kúria 2011.4.95. számú bírósági határozata szerint: az irányadó: „[N]em valósít meg eljárási szabálysértést, ha a tárgyaláson az egyik vádlott meghatalmazott védőjét olyan ügyvéd helyettesíti, akinek ügyvédjelöltje a másik vádlott meghatalmazott védőjének helyetteseként jár el.” E körülmény még úgy sem eredményezett kizárási okot, hogy a két védő között principális-jelölti munkaviszony, a terheltek között pedig megállapítottan érdekellentét volt. Ez egyben azt is alátámasztja, hogy a principális eljárása független az ügyvédjelöltétől, a munkaviszony ténye nem jelent aktív eljárást, részvételt és nem is feltételezi vagy vélelmezi azt.
 - d. a 2019.7.194. számú bírósági határozat alapján: „[N]incs a védővel szemben kizárási ok, ha korábban a nyomozó hatóság vezetője volt, de az adott ügyben nem járt el. A Kúria külön kiemelte a tényleges eljárás és tevékenység kifejtésének követelményét: „[A] Kúriának tehát alapvetően arra a kérdésre kellett választ adnia, hogy az alapügyben lefolytatott nyomozás során eljárta-e dr. Sz. R. és kifejtett-e bármilyen tevékenységet a nyomozó hatóság parancsnokaként, azaz tagjaként vagy sem.” A jogviszony pusztá ténye nem

alapoz meg kizárási okot, ha nem járt el és nem fejtett ki semmilyen tevékenységet a kizárni indítványozott személy az ügyben.

- e. A Bfv.II.579/2021/17. számon hozott végzésében a Kúria rögzítette, hogy a kizárni indítványozott védő hiába nyert eljárási jogosultságot a kirendelésével, azonban eljárási cselekményen nem vett részt, védencével a kapcsolatot nem vette fel, ekként fel sem merülhet, hogy kizárt lett volna más terheltek védelmét illetően.”

A c./ d./ és e./ pontok esetében a Győri Törvényszék a hivatkozott kúriai döntésekkel szöges ellentétben álló jogértelmezésnek adott helyt. Az e./ pontban hivatkozott döntés megjelent a Bíróági Határozatok Gyűjteményében, így a Be. 561. § (3) bekezdés g) pontja alapján kifejezetten indokolni lett volna köteles, hogy miért tért el attól.

Jelen ügyben az elsőfokú bíróság döntését az irányadó, jogegységesítést célzó határozatokkal kiegészített, érdemi indokolással ellátott fellebbezéssel támadtam. Ennek ellenére a másodfokú végzés - mindössze szűk másfél oldalt kitevő - indokolása az elsőfokú végzésben írottak megismétlésére szorítkozott. ■■■■■ neghatalmazott védő és az indítványozó fellebbezésének ténye került pusztán rögzítésre, a fellebbezéseink tartalma nem került teljes körben összefoglalásra. Jogi érvelésünk értékelésére álláspontom szerint egyáltalában nem került sor.

Az indokolás ezek alapján nem áll összhangban a tisztességes eljáráshoz való jog által támasztott követelményekkel. Az Emberi Jogok Európai Bírósága álláspontja szerint nem felel meg az Emberi Jogok Európai Egyezményében foglalt tisztességes eljáráshoz való jognak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben¹¹.

Másodfokon sem történt meg az ügy lényegi részeire vonatkozó vizsgálat, mely minimális követelmény az indokolt bírói döntéshez való jog keretében. Fentiek tükrében még a legszűkebb értelmezés szerint is tetten érhető a Győri Törvényszék végzésének alaptörvény-ellenessége:

Az indokolás egyetlen, így fő állítása szerint azért döntött a kizárásom mellett, mert az engem munkavállalóként foglalkoztató iroda képviseletében eljáró ■■■■■ részt vett a sértett képviseletében a büntetőeljárásban, aminek egyenes következményeképpen én is, mert az iroda alkalmazottja voltam ekkor.

Ha feltételezzük, hogy a Győri Törvényszék a fellebbezésemben kifejtettek közül helyesen hagyta figyelmen kívül azokat az érveket, melyek a döntése alapját képező álláspont szempontjából nem relevánsak, akkor is minimum-követelményként jelölhető, hogy az elutasításként megfogalmazott indokkal összefüggésben (ellentétben) felhozott védői érvelésre akár külön-külön, de legalább összefoglaló módon reflektáljon. **Ezek alapján állítom, hogy ha a munkaviszonyom fennállta adja az elutasítás okát, akkor az indokolási kötelezettség teljesítésének körében a Győri Törvényszéknek ki kellett volna térnie arra, hogy:**

¹¹ Vojtechová v. Szlovákia, 59102/08.; 2012. szeptember 25., § 35

- i. az Mt. 70. §-a alapján történt felmentésem miatt nem befolyásolta a munkaviszony tényének fennálltát;
- ii. miért nem irányadó az esetemben a Kúria 2011.4.95. számú bírósági határozata, ahol a két védő között principális-jelölti munkaviszony, a terheltek között pedig megállapítottan érdekellentét volt, mindez úgy, hogy itt a jelölt tényleges tevékenységet is kifejtett a büntetőeljárásban azzal, hogy ellátta a másik terhelt védelmét;
- iii. miért tér el a 2019.7.194. számú bírósági határozatban leírtaktól, ahol a védő a nyomozó hatóság vezetője volt akkor, amikor a büntetőeljárás indul;
- iv. miért nem a tényleges eljárást, a kifejtett tevékenységet vizsgálja az adott büntetőeljárásban, ahogy azt a Kúria a 2019.7.194. számú bírósági határozatában és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében megjelentetett Bfv.II.579/2021/17. számú végzésének [112] bekezdésében vizsgálándónak rögzítette;
- v. a Be. 561. § (3) bekezdés g) pontja alapján mivel indokolja a Bírósági Határozatok Gyűjteményében megjelent döntéstől való eltérést.

E körben figyelemmel vagyok az 5/2022. (IV. 14.) AB határozat [66] bekezdésére. Ezzel összhangban a másodfokú végzéstől nem a védelmi fellebbezés minden pontját kimerítő indokolást tartom elvárhatónak, csupán azt, hogy ha el is tér a legfőbb bírói fórum által elvi élel kimondottaktól, akkor annak legalább rövid, megértést segítő és döntését minimálisan alátámasztó magyarázatát adja, hiszen ennek kötelezettségét – a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett döntés vonatkozásában - a Be. kifejezetten is a bíróságra rója. Az indokolási kötelezettség nyilvánvalóan nem attól lesz teljes, hogy szóról szóra cáfolja a fellebbezés elutasítását, de az sem lehet elégséges, ha egyetlen gyakorlati felvetésre sem tér ki egyetlen szóval sem.

Meggyőződésem, hogy az indokolási kötelezettség teljesítése a védői érvelés akár összefoglaló, rövid cáfolatával is kimeríthető, ezzel együtt az is, hogy a Győri Törvényszék megsértette e kötelezettséget azzal, hogy minden fellebbezési pontot szó nélkül hagyott, ráadásul úgy, hogy a Kúria által megfogalmazottakat, mint jogegységesítő törekvéseit is indokolás nélkül hagyta figyelmen kívül.

IV. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Alkotmányjogi panaszomat az Alaptörvény XVIII. cikkében szabályozott tisztességes és pártatlan bírósági eljáráshoz való jogomra alapítom:

„XVIII. cikk

- (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

V. A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Az Alaptörvény fent idézett, hivatkozott rendelkezése előírja, hogy bárki bármilyen jogát, illetve kötelezettségét tisztességes bírósági tárgyaláson kell elbírálni. A tisztességes eljárás körébe tartozik az érdemi védekezés érdemi cáfolata, illetve az is, hogy ha valamely érvelést figyelmen kívül hagy az eljáró bíróság, akkor köteles megindokolni, hogy azt miért teszi.

„Az indokolási kötelezettség a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy a bírónak a kérelembe foglalt, az ügy lényeges körülményeit érintő kérdéseket meg kell vizsgálnia, és vizsgálatának eredményéről az eljárási törvényeknek megfelelően számot kell adnia.”¹²

Az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása a tisztességes eljárásból fakadó elvárás, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a **minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban részt vevő feleknek az ügy lényegi körülményeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.**

„Mivel az indokolt bírói döntéshez való jog az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezi a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására, az AB vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket”¹³

Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkező, de önálló ismérrendszerrel rendelkező, alkotmányjogi panaszban hivatkozható részjogosítvány. A Tisztelt Alkotmánybíróság által felállított keretrendszerben annyi bizonyossággal megállapítható, hogy nem csupán az indokolás teljes hiánya okozhat alapjog-sérelmet, hanem adott esetben az is, ha az hiányos, túl általános, sematikus. Általános tétel, hogy a döntéseket a konkrét ügy körülményeit figyelembe véve, kellő alapossággal kell megindokolni.

A Tisztelt Alkotmánybíróság többször leszögezte: a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog védelmi körén kívül esnek a bizonyítékok mérlegelésével és mikénti értékelésével, valamint a bizonyítási teher megítélésével kapcsolatos tartalmi kérdések is. Az azonban védhetetlen, ha az érvek mérlegelése, és azok elvetésének indokolása **teljes egészében elmarad, azokat egy bíróság úgy kezeli, mintha nem is szereplnének az adott beadványban.**

Álláspontom szerint a határozatok meghozatala kapcsán elvitathatatlanul az az egyik legfontosabb cél, hogy azok címzettjei elfogadják az abban megfogalmazottakat. Ahhoz, hogy ez az elfogadás megtörténhessen, a határozat címzettjeinek meg kell értenie, hogy a döntéshozó mi alapján értékelte a döntése alapjául szolgáló körülményeket, milyen tényeket vett figyelembe, és a figyelembe vett tények és körülmények ismeretében milyen esetleges, kiküszöbölhető vagy kiküszöbölhetetlen hiányosságokat tárt fel. Ha ugyanis a határozat címzettjei kiküszöbölhető hiányosságot észlelnek, úgy saját belátásuk szerint élhetnek azzal,

¹² 7/2013. (III. 1.) AB határozat

¹³ 7/2013. (III. 1.) AB határozat indokolás [28]-[34])

hogy ezeket a hiányosságokat pótolják, és akár már a jogorvoslati eljárásban kérelmezzék a fennálló körülmények – ezúttal már „hiánypótlással” kiegészített – újraértékelését.

A védői érvelés figyelmen kívül-, illetve a vonatkozó felsőbb bírósági gyakorlattól eltérés indokolás nélkül hagyása nem ad semminemű teret arra, hogy erre akár a terhelt, akár a védő érdemben reflektálhasson. Ennek egyenes következménye, hogy maga a bíróság zárja el a terheltet és védőjét attól, hogy az eljáró bíróság által feltárt, orvosolható hiányosságot kiküszöbölhessék.

Minden törvényes határozattal kapcsolatban különös érvényesülést kívánó és észszerű elvárás az, hogy az azt meghozó bíróság **minden figyelembe vett körülményt, minden, a kijelentését megalapozó tényt és bizonyítékot, minden esetlegesen feltárt hiányosságot** tételesen felsoroljon, annak **mérlegelési szempontjait megadja, mert így válhat a határozat teljes körűen megalapozottá, jogorvoslattal érdemben támadhatóvá és érdemben felülbíráhatóvá.**

Egy végzés elleni fellebbezés elbírálásánál hatványozottan elvárható, hogy az eljáró bíróság a felek minden releváns észrevételére, érvelésére kitérjen, ugyanis a tény, hogy a másodfokú határozat már rendes jogorvoslattal nem támadható, még nagyobb felelősséget telepít mind az indokolási kötelezettségre, mind a határozat megérthetősége szempontjából.

Jelen eljárásban az az elvárás, hogy a másodfokú bíróság minden – a fellebbezésekben hivatkozott – körülménnyel valamilyen módon számot adjon, azért is kiemelten fontos, mert a sérelmezett határozat a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot nemcsak a védő vonatkozásában sérti, hanem a terhelt tekintetében is, hiszen megfosztja őt attól, hogy az általa szabadon választott ügyvéd képviselje. Ezáltal a bíróság döntése folytán sérül az Alaptörvény XXVIII. cikkében megfogalmazott védelemhez való jog is, hiszen a védő megválasztásának szabadsága a hivatkozott alapjogból levezethető olyan részjogosítvány, melyet csak a legszűkebb esetekben lehet korlátozni. Álláspontom szerint a tisztességes eljáráshoz fűződő jog és a védelemhez való jog e tekintetben szorosan összefügg, az egyik alapjog megsértése útján a másik alapjog is sérelmet szenvedhet – még ha nem is ugyanazon eljárási szereplőnél.

Jelen alkotmányjogi panaszban önállóan nem sérelmezem a terhelti oldalon felmerülő védelemhez való jog sérelmét, azonban az alább kifejtett indokok alapján a jelen panasz önmagán túlmutat: indítványozót, mint védőt a büntetőeljárásból kizáró döntések megalapozzák a büntetőeljárás tisztességtelenségét is, hiszen nem pusztán engem fosztottak meg a végzések az eljárási képességetől, de a védencemet is az őt a törvény szerint megillető védőjétől.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdése szerint a büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez, ami a büntetőeljárás vádlottja tekintetében nem valósult meg azzal, hogy a meghatalmazott védőjét az elsőfokú eljárásban kizárták a büntetőeljárásból. Figyelemmel vagyok arra, hogy nem nekem, mint panaszosnak sérült a védelemhez való jogom, azonban az én – alapjogellenes – kizárással a büntetőeljárás vádlottja is olyan helyzetbe került, ami Alaptörvényben garantált jogának sérelmét okozta. Így azzal a kéréssel fordulok a Tisztelt Alkotmánybírósághoz, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogom sérelmével összhangban vizsgálja az általam képviselt vádlott védelemhez való jogát is. Az ugyanis egyértelmű, hogy a tényállásban részletezett módon a büntetőeljárás alá vont személytől a védelemhez való jogot nem lehet elvonni, és annak csorbítása is csak a legszűkebb esetkörben jöhet szóba.

VI. A kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére irányuló kérelem indokai

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 61. § (1) bekezdés b) pontja, valamint az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján utasítsa a Győri Törvényszéket a 4.Bpkf.383/2023/3. számon meghozott végzés végrehajtásának az elsőfokú döntésre kiterjedően történő felfüggesztésére.

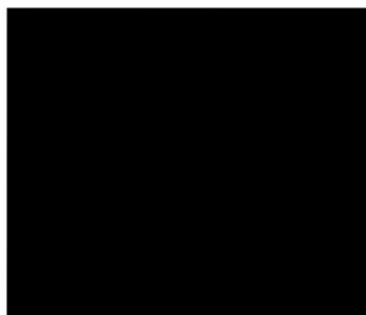
A jogerős döntés felfüggesztése tárgyában előadom, hogy a végrehajtás felfüggesztésével okozott hátrány nem haladja meg az intézkedéssel elérhető előnyöket, a jogerős (végleges) döntés szerinti végrehajtás ezzel szemben rendkívül jelentős hátrányt okozna. Kizárásom miatt nem tudom ellátni azt a feladatot, melyet a védecentől kapott meghatalmazás alapján vállaltam: azt, hogy a legjobb tudásom szerint képviselem őt az eljárás jogerős befejezéséig.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdésben deklarált védelemhez való jog [REDACTED] vádlott tekintetében súlyos sérelmet szenved a kizárással. A kizárás a fentiekben kifejtett álláspontom szerint egy alapjogokat sértő eljárás eredménye, ahol mind első-, mind másodfokon a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme valósult meg. A támadott végzések a végrehajtásuk felfüggesztése nélkül azzal a veszéllyel fenyegetnek, hogy az általam képviselt terhelt egy olyan büntetőeljáráshoz, ahol a kiszabható büntetés öt évtől tizenöt évig tartó szabadságvesztés büntetés, nem tud élni maradéktalanul a védelemhez való jogával, azzal, hogy őt az általa szabadon választott védője képviselhesse. Kizárásom [REDACTED] védekezésével összefüggésben súlyos érdeksérelmet okoz, ezért a véglegessé vált végzés végrehajtásának felfüggesztése szükséges és indokolt.

Mellékletként a Tisztelt Alkotmánybíróság rendelkezésére bocsátom a Győri Járási Ügyészség indítványát, a védelem erre tett észrevételeit, a Győri Járásbíróság B.383/2022/95. végzését, a védelem által benyújtott, indokolt fellebbezéseket, a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Főügyészség Bfel.505/2022/14. számú átiratát és a Győri Törvényszék Bpkf. 383/2023/3. számú végzését.

Győr, 2023. október 19.

Tisztelettel:

Győri Járásbíróság

Győr

Szent István út 3.

9021

ügyszám: B.383/2022.

Tisztelt Győri Járásbíróság!

Alulírott [REDACTED] Ügyvédi Iroda képviselőjeként eljáró [REDACTED] ügyvéd, mint [REDACTED] terhelt védője, ügyfelemmel egyetértésben és nevében a Tisztelt Járásbíróság 92. szám alatt kibocsátott felhívására az alábbi

észrevételeket

terjesztem elő:

[REDACTED] és társa, [REDACTED] 2023. július 6. napján kizárási indítványt terjesztettek elő. Állításuk szerint a [REDACTED] Ügyvédi Iroda ügyvédjelöltjeként jelen voltam akkor, amikor [REDACTED] értettként meghatalmazást adott [REDACTED], illetve előadásuk szerint a feljelentők iratait is „rendezgette”. A feljelentőkhöz a Győri Járási Ügyészség csatlakozott a Be. 43. § (1) bekezdésének f) pontjában meghatározott kizárási ok fennálltára hivatkozással. Álláspontjuk szerint „a kizárást megalapozó részvétel nem jelent egyet konkrét eljárási cselekményen való közreműködéssel, hanem azt már önmagában a meghatalmazás aláírása, azaz az eljárási, képviselői jogosultság megszerzése is megalapozza.”

I. [REDACTED] és S [REDACTED] előadásai

Álláspontom szerint elsődlegesen azt kell tisztázni, hogy [REDACTED] a 08010/1672/2019. bü szám alatt megindult eljárásban adott meghatalmazást [REDACTED]. Ezen eljárást [REDACTED] feljelentőként, tehát sértettként kezdeményezte, így helyesen a Be. 43. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt előírás az irányadó. Ez egyrészt [REDACTED] kapcsán fontos azért, mert bár ő mint meghatalmazó jelölte meg magát a tárgyaláson, azonban a valóságban kizárólag S [REDACTED] képviselőtét igazolja a hivatkozott okirat, másrészt a későbbiekben kifejtettek szerint cáfolja az ügyészi álláspontot is.

Jelen beadványomhoz mellékelem [REDACTED] r és [REDACTED] ügyvédek nyilatkozatait. E két nagytisztelőben álló kolléga egybehangzóan támasztja alá az általam a tárgyaláson elmondottakat, miszerint a munkáltatóm 2019. július 11. napjától a munkavégzés alól a szakvizsga felkészülése okán felmentett. Abban is egybehangzó nyilatkozatok születtek, hogy a 2019. július 11. napja után felvett meghatalmazásokkal kapcsolatban semminemű tevékenységet nem végeztem és nem is végezhettem, mert a felmentésem után az ügyvédi iroda levelező rendszeréhez, az ügyfelek adataihoz és az elektronikusan, vagy papír alapon tárolt ügyiratokhoz sem volt hozzáférésem. A felmentésem napján az ügyvédi irodába való bejutáshoz szükséges kulcsokat leadtam. Az ügyvédi irodában 2019. július

15. napján a munkaállomásomat és a feladataimat [REDACTED] vette át. Én [REDACTED] soha nem dolgoztam együtt és egyidőben sem. Ezt [REDACTED] is megerősítette, az erről szóló nyilatkozatot is a T. Bíróság rendelkezésére bocsátom beadványom mellékleteként.

Minderre figyelemmel megállapítható, hogy a feljelentők elmondásával ellentétben nem működtem és nem is működhettem közre [REDACTED] 2019. július 22. napján adott meghatalmazása kapcsán. Az is tényként rögzíthető, hogy a feljelentő irataihoz sem tudtam volna hozzáférni, vele nem találkozhattam, tőle vagy róla információkhoz sem közvetlenül, sem közvetve nem juthattam.

Itt kell megjegyezni továbbá, hogy a tárgyalásról készült jegyzőkönyv közokirat. Aki közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A feljelentők által előterjesztett indítvány alapján sértetti képviseleti jog állt fenn a feljelentői oldalon és ugyanilyen kötelezettség az én oldalamon. Ezen felül a kizárási ok, mint jogosultság létezésével kapcsolatos tényállítás is jegyzőkönyvezésre került, hiszen a két feljelentő azt állította, hogy ők azért hivatkozhatnak kizárásra alappal, mert én jelen voltam akkor, amikor [REDACTED] meghatalmazást adott [REDACTED]. Én ezzel szemben ellentétes nyilatkozatot foglaltattam jegyzőkönyvbe. Mindezek alapján tehát a T. Bíróság döntését követően valamely féllel szemben a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző és aszerint minősülő közokirat-hamisítás büntette miatt feljelentésnek van helye, mely feljelentés megtételét jelen beadvánnyal egyidőben kifejezetten indítványozom.

II. Az ügyészi támogató indítvány

A beadványom I. pontjában leírtak szükségtelen megismétlése nélkül hivatkozom csak, hogy az ügyészség szerint „tényszerűen megállapítható eshetőség” (1. oldal 5. bekezdése) nem állt fenn, erre érdemi cáfolatot jelent nem csak az én, de a három kolléga egyező állítása is.

Az ügyben eljáró ügyész az eljárás során többször kifejezetten kihangsúlyozta azt, hogy a nyomozás mindvégig az ő irányítása alatt folyt. Még a laikusok által is messziről észrevehető ellentmondások nyomozati szakban történt feltáratlansága sem adhat ezek alapján alapot arra a feltételezésre, hogy a nyomozás során keletkezett iratokat a nyomozást végig irányító ügyész ne ismerte volna. Ekképpen tehát a [REDACTED] adott meghatalmazás 2019. július 23. napja óta ismeretes az ügyészség előtt.¹ Felmerül a kérdés, hogy miért változott a vádhatósági álláspont, ha négy évig az „ügyészség egyeztetett álláspontja” alapján a meghatalmazás más által történt aláírásának a ténye nem volt elegendő arra, hogy kizárási indítványt terjesszenek elő.

Osztja a védelem azt, hogy a tárgyaláson a feljelentők kizárási okot megalapozó körülményt terjesztettek elő. Abban is egyetértünk, hogy ha a feljelentői elmondások bizonyítást nyertek volna, úgy védőként nem járhatnék el. Minekután azonban a feljelentők sokadik előadása kerül ismét tényadatokkal cáfolatra, így az indítványukkal szemben kizárólag elutasításnak lehet helye. Itt kell megjegyezni, hogy az ominózus tárgyaláson az is kiderült, hogy a feljelentők a „jelen volt” kifejezést is sokféleképpen értelmezik, így tehát az sem bizonyos, hogy arra tettek nyilatkozatot, hogy én a meghatalmazás adásakor akárcsak ugyanazon városban tartózkodtam volna. Nyilván ezen állításukat is a helyzet alakulásához mérten fogják majd pontosítani.

¹ 8.2.8 számú iraton elhelyezett rendőrségi időbélyegző alapján

Téves – és a megelőző négy évet vizsgálva kétes - jogértelmezésen alapszik ugyanakkor, hogy a jogosultság megszerzése megalapozná a kizárást (1. oldal 3. bekezdése). Bár a helyesen felhívott jogszabályhely csak fennálló sértettet segítői pozíciót feltételez: „[N]em lehet védő a sértett, a sértett segítője, valamint ezek hozzátartozója”, ám abban egységes a gyakorlat és a jogirodalom is, hogy ha a védő az adott eljárás bármely szakában részt vett segítőként, úgy kizárt a védőkénti részvétele.²

- a.) Elsőként kiemelés érdemel, hogy a kérdéses meghatalmazáson [REDACTED] tesz egyoldalú jognyilatkozatot. A meghatalmazás szövegéből kitűnik, hogy [REDACTED] meghatalmazza a [REDACTED] Ügyvédi Iroda képviselőjében eljáró [REDACTED] ügyvédet. Ezek után [REDACTED] tovább folytatja nyilatkozatát és kijelenti, hogy őt [REDACTED] ügyvéd és [REDACTED] ügyvédjelölt helyettesítheti („helyettesítésemre jogosult: ...”). Ezek után a keltezés, majd [REDACTED] aláírása következik. A képviselőre szóló meghatalmazást [REDACTED] elfogadja. Jól látható tehát, hogy valójában az okiraton nem [REDACTED] nevezi meg a helyette eljárásra jogosult személyeket, hanem S [REDACTED] [REDACTED].

Sem az aláíráskori, sem a jelenleg hatályos Be. nem ismer olyat, hogy a sértettet helyettesíteni lehet. Segíteni, képviselni igen, helyettesíteni azonban nem. Ebből kifolyólag tehát valójában [REDACTED] egy érvénytelen kikötést tartalmazó egyoldalú jognyilatkozatot tett, mely az érvénytelensége okán jogok és kötelezettségek alapítására/telepítésére sem alkalmas. Ha valójában [REDACTED] nevezett volna meg helyetteseket, úgy az ő elfogadó nyilatkozata után kellene e kitételnek szerepelnie, azonban [REDACTED] Nándor a becsatolt okirat tanúsága szerint kizárólag saját meghatalmazásával kapcsolatban nyilatkozott, míg a [REDACTED] által helyettesként jelölt személyek a valóságban nem nyilatkoztak, és nem is nyilatkozhattak, lévén nem létező eljárásjogi pozíciót telepített [REDACTED] a terhekre.

- b.) Hogy a jogosultság pusztá telepítése mennyire nem elegendő ahhoz, hogy védőként az ügyvédjelölt kizárásra kerüljön, azt a 2011.4.95 számú bírósági határozatában deklarálta a Kúria: „[N]em valósít meg eljárási szabálysértést, ha a tárgyaláson az egyik vádlott meghatalmazott védőjét olyan ügyvéd helyettesíti, akinek ügyvédjelöltje a másik vádlott meghatalmazott védőjének helyetteseként jár el.” E körülmény még úgy sem eredményezett kizárási okot, hogy a tárgyi ügyben a terheltek között érdekellentét volt.

Az ügyészi indítvány szerint a kizárást önmagában a meghatalmazás harmadik személy által történő aláírása, azaz az eljárási, képviselői jogosultság más általi telepítése is megalapozza. E megállapítással nyilvánvalóan ellentétes a Kúria álláspontja. Az ilyen kirívóan tág értelmezéssel szemben felhozható az észszerűség mellett az is érvnek, hogy ha a pusztá jogosultság lehetőségének telepítése kizárási okot eredményez, akkor az a sértett, aki minden regisztrált ügyvédet helyettesként jelöl a bárkinek adott meghatalmazásán kizárthatja az összes védőt, így a terhelt jogi képviselő nélkül marad. Hovatovább az ilyen egyoldalú jogtelepítésbe még az is beleférne, hogy védencem új meghatalmazást adjon egy kollégának, ahol a Győri Járási Ügyészség minden ügyésze felsorolást nyer, ezzel kizárva többek között az indítványozót is a jelen eljárásból.

Nyilvánvaló és egyértelmű, hogy sem a jogalkotó, sem a jogszabály nem ilyen célokat szolgál. Éppen ezért sem lehet elegendő egy jog telepítése anélkül, hogy azt a jogot bármilyen módon a jogosult gyakorolja. Ha az, akinek a jogosultságot kikötötték a meghatalmazást elfogadja (ahogy ez az ügyészi indítványban szerepel: „aláírja”), a hatóságnál akár csak telefonos úton bejelentkezik, vagy a

² Belegi József: Büntetőeljárás jog I-II. - új Be. - Kommentár a gyakorlat számára

meghatalmazó érdekében egyéb módon aktív, tevékeny magatartásban megvalósuló cselekményt végez (eljár), akkor nem vitásan részt vett az eljárásban, az eljárás része lett, ezért pedig a kizáró ok fennáll. Jelen esetben azonban védőtársam nemcsak, hogy semmilyen módon nem vett részt az eljárásban, a valóságban már az iroda életéből is teljes mértékben ki volt zárva, ami a jelen ügyből történő kizárását végképp alaptalanná teszi.

A segít szó jelentése az Országos Széchényi Könyvtár által fenntartott Magyar Elektronikus Könyvtár adatbázisa szerint:

„SEGÍT [e] ige -ett, -sen; -eni [ë, ë, e] v. (népies) (-ni) 1. tárgyatlan Segít (vkinek): <működésével> egy v. több alkalommal hozzájárul, hogy vki könnyebben megtehesse vmit; elvégzi vki munkájának egy részét; együtt dolgozik vkivel.”³

Ugyanezt az értelmezést erősíti meg a Magyar értelmező kéziszótár is:

„segít: Vkinek a munkájában tevékeny közreműködésével könnyít”.⁴

A részvétel kapcsán a fenti adatbázis az alábbiakat tartalmazza:

„RÉSZVÉTEL főnév: A részt vesz szókapcsolattal kifejezett cselekvés. Aktív részvétel a munkában.”⁵

Jól látható tehát, hogy pusztán egy más által aláírt meghatalmazáson való szereplés, egy mások által harmadik személynek kikötött, de soha nem gyakorolt jog kizárási okként való definiálása nem csak a jogintézmény céljával és a jogalkotói akarattal ellentétes, de a szavak általános jelentése szerint sem lehet elegendő az ügyészség által felhívott jogszabályhely, vagy a védelem által fentebb részletezett pontban írtak kimerítésére. Nem az számít tehát, hogy mi kerül egy meghatalmazásra, hanem az, hogy ki fejt ki tényleges tevékenységeket, tehát ki jár el ténylegesen. A Be. kizárási rendelkezése kizárólag a konkrét személy eljárására vonatkozik, a konkrét személy tényleges részvételére, nem arra, hogy helyettesként ki járhatott volna el.

c.) A tisztességes eljáráshoz való jog a terhelt érdekében nevesített jog a büntetőeljárásban.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „[M]indenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

A Be. ezt osztva akként rendelkezik preambulumban, hogy az Országgyűlés a Büntető Törvénykönyv, illetve a nemzetközi jog által büntetendő bűncselekmények elkövetőinek a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog érvényesülését biztosító törvényt alkot.

Fentiekből ered az is, hogy a kizárási ok nem a sértett (tanú) védelmét hivatott szolgálni, hanem a terhelt elvitathatatlan érdekeit. Ezt erősíti meg a Győri Ítéltábla ÍH. 2015.10. számú eseti döntése is. Akkor lennének az eljárásból kizárható, ha a terhelt érdekei ellen vétettem volna, ez pedig csak akkor valósult volna meg, ha ténylegesen képviselem a [REDACTED]t feljelentő [REDACTED]. Nem csak, hogy ilyen nem történt, hanem a legutóbbi tárgyalási napok is kizárólag arról tanúskodnak, hogy az

³ <https://mek.oszk.hu/adatbazis/magyar-nyelv-ertelmezo-szotara/kereses.php?kereses=seg%C3%ADt>

⁴ Juhász József – Magyar értelmező kéziszótár (1972)

⁵ <https://mek.oszk.hu/adatbazis/magyar-nyelv-ertelmezo-szotara/kereses.php?kereses=r%C3%A9szv%C3%A9tel>

ügyismeretem és védencem iránti elköteleződéselem éppen a terhelt tisztességes eljáráshoz és hatékony védelemhez való jogának biztosításához szükséges.

d.) A helyettes ügyvéd intézménye nem állandó jellegű helyettesítést, vagy egymás ügyeinek ismeretét jelenti, az kizárólag az ügyvédi tevékenység gyakorlásában való akadályoztatás esetére adott megbízás, mely a jogszabály alapján kötelező.

e.) Az eljárási cselekmények megismétlése indokolt lenne, mert a képviseletet legtöbbször egyedül láttam el a nyomozás során, míg az érdemi szakban is több alkalommal.

Egységes a bírói gyakorlat, hogy kötelező védelem esetén a védő távollétében megtartott tárgyalást meg nem történtnek kell tekinteni, az azon felvett bizonyítás eredménye nem vehető figyelembe. A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja értelmében feltétlen hatályon kívül helyezési ok valósul meg akkor, ha a tárgyaláson jelen van ugyan a védő, vele szemben azonban valamely kizáró ok áll fenn. Ekkor a kötelező védelem esetében a bíróság olyan személy távollétében tárgyal, akinek a jelenléte kötelező (EBH. 2013. B.22.).

Hozzáteszem, ha az ügyészi indítvány helyt foghatna, úgy a sértetti jogok a vezető védő és [REDACTED] [REDACTED] ügyben való részvételével is sérülnének, hiszen jelen ügyben végig szorosan együttműködve dolgozunk, így az ügyészség által feltételezetten birtokomba jutott információk értelemszerűen a többi védőtárs tudomására is jutottak volna, így a „sértettek tisztességes eljáráshoz való jogát” a kolléganőnk és [REDACTED] eljárása is sértené, ami az eljárás újrakezdését kellene, hogy eredményezze. Mivel azonban sértetti tisztességes eljáráshoz való jogot a Be. nem ismer és a kizárás is kizárólag a terhelt oldaláról vizsgálendő, mert csak az ő érdekeivel ellentétes magatartás alapozza meg, így fentiekről nyilvánvalóan szükségtelen még szót ejteni is.

Összegzésként megállapítható, hogy a nyomozóhatóság és a nyomozást felügyelő, majd irányító ügyészség – feltételezve, hogy nem most kezdett csak megismerkedni az ügyiratokkal - 2019. július 23. napja óta tisztában van a [REDACTED] adott meghatalmazás tartalmával. Az is nyilvánvaló, hogy e körülményt ha érintőlegesen is, de minden érintett már korábban megvizsgált, máskülönből hivatalból észlelte volna a kizárási ok fennállásának lehetőségét. Alappal e tényekből arra lehet csak és kizárólag következtetést levonni, hogy amíg a két feljelentő valótlan tartalmú nyilatkozata nem látott napvilágot, addig sem a T. Bíróság, sem a vád nem látta alapját a kizárásnak.

Fentiekre figyelemmel kérem a Tisztelt Győri Járásbíróságot, hogy a feljelentők által előterjesztett és az ügyészség által megtámogatott kizárási indítványokat mint alaptalanokat utasítsa el.

Győr, 2023. július 31.

